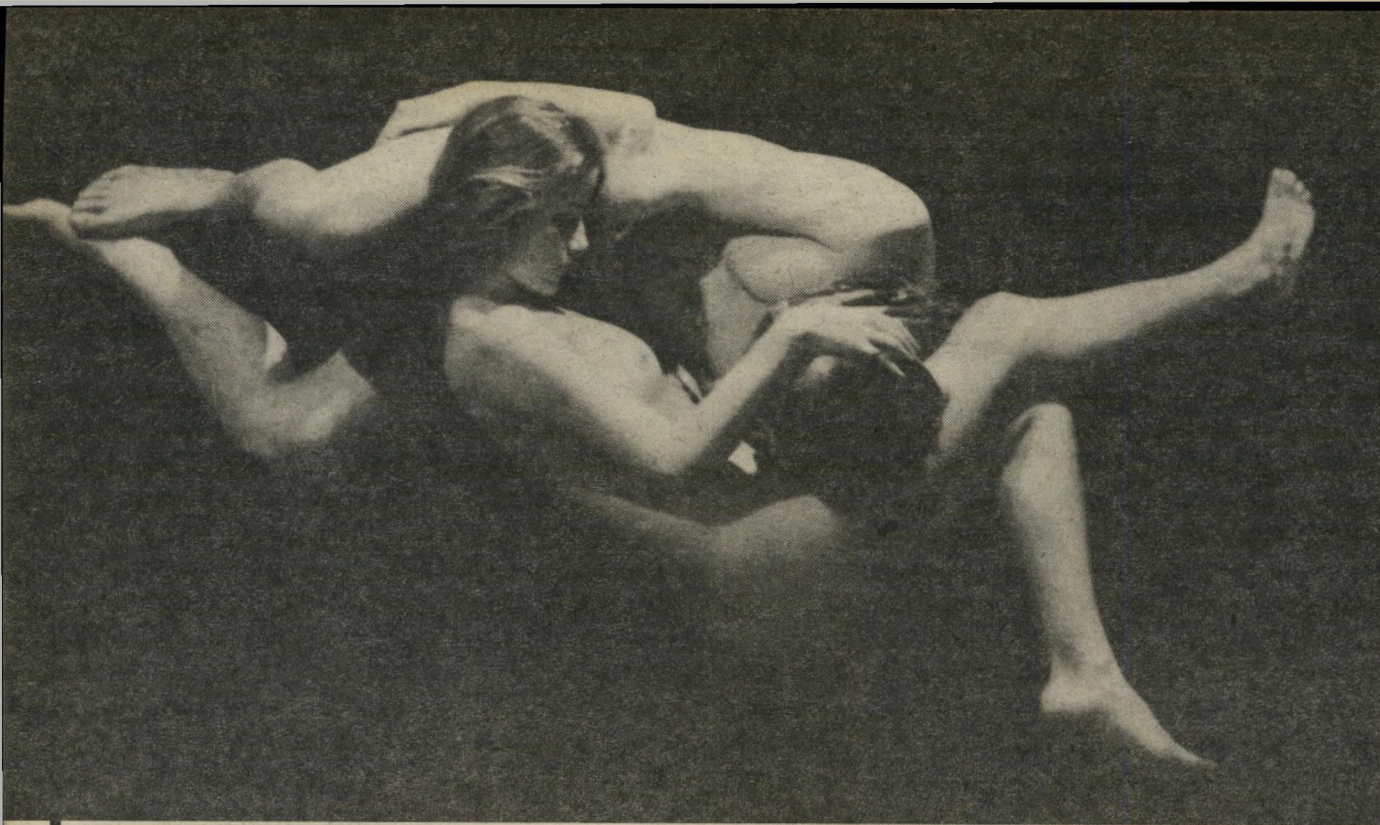

האיש הנכון הוא סוכן חשאי המגויס באמצעות נערה צבאית. זהו גיבור המותחן האיש הנכון לתפקיד העדין, הגדוש סצינות

ולא היתה מסוגלת לצאת למסע. מאחר שעליה לעבור ניתוח נוסף בשורת ניתוחים שכבר עברה, כתוצאה של הטיפול הרפואי המיוחד שלו נפלו קורבן הנשים באותו מחנה מזווייץ. אבל הנורא מכל הוא לא הסיפור שהיא מספרת על נוראות אושוויץ, כי אם סיפור ביימינו, שבו, כנראה, טמונה הסיבה הרוחנית העיקרית לעשיית הסרט הזה. היא מספרת כי אחד האנשים שפגשה, בעת שהיתה מאושפזת בבית החולים בפעם הקודמת, אמר שהיטלר לא היה אדם כל כך רע כמו שחושבים עליו — "חבל רק שלא הצליח לגמור את המלאכה". אחד האנשים אומר בטיול: "אלוהים לא היה במקום הזה. כי אילו היה שם — איך היה מתיר לדבר כזה לקרות?" איש אחר: "איך הלכו האנשים לבתי המוות כך סתם, בלי לומר מילה איך שתק העולם?"

גאודאק הבימאי אינו אומר כלום. הוא רק מראה את פניהם המשתאים ואת עיניהם שנתרוקנו מדמעות של תייריו הקשישים, ואף לא טורח לתת לכל אחד מהם לספר את סיפורו. לא צריך. הוא רק משהה את המצלמה על פניה של אשה באה בימים, ההולכת בנעליים אורתופדיות, שעונה על מקל ומלקטת פרחים שגדלו בתמימות על

אחרי טיול מאורגן שיצא מבורשט למחנות ההשמדה של אושוויץ ובירך נאו. די במחשבה על אותם תאריגים ומישרפות כיער לבילויי תיירי, כדי לעורר במחשבה פלצות. ואומנם, למראית עין, כמו אין הברל בין אותה קבוצה היוצאת באוטובוסים ממוזגים ונוחים, עם מדריכים צעירים, לכל קבוצת תיירים אחרת. אך המשתתפים בטיול אינם תיירים תמימים. אלה הם קשישים ששררו מאותם תאריגים, והם חוזרים למקום כדי לחלוק כבוד למתים. זו המציבה היחידה שעליה הם יכולים להניח פרחים, לבכות, או להראותם לילדיהם, כדי לא לשכוח לעולם.

חלום באספמיה

אזדאק אינו אומר מילה משלו, אין אף שורה אחת של תסריט או הסבר, שנכתבה על-ידו, כדי להסביר את המתרחש. הוא פשוט מלווה את הקבוצה מן האוטובוס בשבילי אושוויץ, כשהנושא היחיד שאינו נמצא בטיול ושבו משתמש הבימאי להעביר את המסר שלו היא אשה קשישה, שנשארה בבית

המוות של האימפריה האוסטרית הונגרית.

קולונל (אלוף-מישנה) רדל, ילד ללא יחוס ממשפחה ענייה ברותניה, סלל את דרכו הצבאית בשאפתנות מרובה, עד שהגיע לדרגת ראש המיטרה החשאית ומפקד הארמיה השמינית בפראג, כשנתפס על גילוי סודות צבאיים לסוכן חשאי רוסי, על רקע יחסים הומוסקסואליים.

הסרט מתחיל במעקב אחרי הילד אלפרד רדל, המתווך עם בן-אצולה בשם כריסטוף קובניץ, כשכבר בידירות זאת ניכרים סימנים של אהבה הומור סקסואלית. אם כי כקצין צעיר מודחק נטיה זו ורדל סבור שהוא מאוהב באחותו של אותו האציל, קתלין.

הקשרים בין קתלין לאלפרד רדל נשמרים במשך זמן רב, אם כי שניהם נכנסים לנישואין כפויים ולא מאושרים, כשרדל, הלהוט להוכיח את עצמו לאצילים-מלידה המקיפים אותו, מטפס כסולם הצבאי ומצליח לעשות לעצמו אויבים ואף לא ידיד-אמת אחר.

איש אינו שוכח לו את מוצאו הנחות. אם הוא אינו אציל, משמע שהוא שונה, אם הוא שונה, משמע שהוא יהודי, אם הוא יהודי, משמע שהוא הומוסקסואל, אם הוא הומור סקסואל משמע שהוא בוגד.

כשהוא נעזר בפטרון מימי נעוריו, קולונל פודרוד, מגיע רדל למישרת ראש המיטרה החשאית, דבר המטריד ביותר את רב-התככנים באותה התקופה, נסיך-הכתר פרנץ פרדיננד. כשרדל מתאהב בסוכן חשאי רוסי, טומן לו הנסיך מלכודת, ורדל נתפס על חם.

הנסיך מתכוון להעמידו למישפט ראווה, דבר שישרת יפה את האינטרסים של בית המלוכה ההבסבורג, אך בהיאתו משאירים בידיו של רדל מוצא של כבוד — אקדח שישים קץ לחייו.

זמן קצר אחרי ההתאבדות נרצח הנסיך בסאראייבו, דבר שנתן, כידוע, את האות לפריצת מלחמת-העולם הראשונה.

הסרט שהתקבל על-ידי האוהדים בפסטיבל בהתלהבות רבה, לא זכה בכל השבחים כולם. סרט אחר, שונה בתכ" לית השינוי, היה האטרקציה הכאה של שבוע הסרט ההונגרי.

זהו טיול מאורגן, סרט תיעודי, שנבחר כינתיים גם להצגה בפסטיבל ברלין, והטומן בשמו חומר-נפץ. כל מי שלא שמע עליו, יאמין, בטיבעיות רבה, שזו יכולה להיות קומדיה בעלת גופים מרהיבים, אבל זהו טיול מאורגן מיוחד במינו.

הבימאי גיולה גאודאק, מן המתעדים המבריקים של ארצו, בחר לעמוד

מיטה, כמו זאת שלמעלה. האיש הנכון הוא אחד מ-20 הסרטים שהפיקו השנה ההונגרים בחמשת אולפניהם, המתקיימים על הקצבות ממשלתיות והמפיקים מיבחר מגוון של סרטים, שלא כולם ראויים לפרסים.

ואף חילקו, למעשה, את רכושם בין פשוטי-העם.

ובין השאר גם סרט שעורר את הכעס הגדול ביותר של צופי השבוע, זהו עיבוד חדש ושרירותי של ירמה, על-ידי צמד הבימאים שעשה את שלום לך בן גיונגיוש, וקאכאי, ושנשלח על-ידי ההונגרים להתמודד על פרס האוסקר לסרט הזר, שעורר הרבה סימני-שאלה.

ראשית דבר, אין בינו לבין לורקה אף קירבת-מישפחה, לא באווירה, לא

ארמה מזובל בתם. ובעניין אותו החשבון עצמו — שני בימאי הסרט שלום לך בן הציגו באחד מהדרייה-הקרנה סרט תיעודי שעשו על התיישבות חקלאית יהודית בכפר מרוחק, בפניה זנוחה של הונגריה. כמה מן המארחים הסבו את תשומת-ליבם לכך והסבירו: הסרט הזה הוא הצדקה והצטרפות לפני כל מי שקטל את סרטים העלילתי על איוב, המתמרר כאילו נגד אלוהיו.

הרי הסרט הזה הוא זיוף ופשע, טענו

בסינגנון, לא במזג וגם לא במזג-האוויר. וזה, שוב, קופרודוקציה הונגרית-גרמנית, שצולמה בספרד. השחקנית הגרמניה גורדון (האשה הבוערת) לנדרבה מופיעה בתפקיד לורקה, כשאת ידיו בעלה מגלים שחקן שגם הוא אין לו טיפת דם יסתייכונית אחת — מאתייה קארייר עדיין-הפנים וחיוור-העור. באופן בלתי-הגיוני לחלוטין טין רוחצים בני הכפר בעירום מוחלט באגם, כחום היום, ומייד אחר-כך בא הגיבור ומסיק את האהב בעצים, כנהוג במרכז אירופה החורפית.

אבל האוהדים לא הסתפקו בגיחוך מתחת לשולחן, הם גם לא סגרו את פיהם ולא הסכו את שבת ביקורתם. לא באופן פרטי וגם לא באופן פומבי.

הרעה הכללית היתה, שהסרט ההונגרי גרי נמצא כמשבר. אומנם, קופרודוקציה מוצלחת כמו מפיסטו או רדל מניבה פירות טעימים, אבל סרטים דוגמת ירמה ואחרים מסכנים את האופי ההונגרי.

אולי מוטב לחזור להפקות הקטנות בעלות האופי הלאומי המובהק, ולהיצמד לבעיות ולנושאים המוכרים באמת ליוצרים ההונגרים.

ההונגרים. יהודי הונגריה הלכו כצאן לטבח ואיש מבני-ביתם של הנאצים לא מחה דימעה כשגורשו לאושוויץ. אשר לאימוץ ילד נוצרי? חלום באספמיה. וכי מישוה היה מתיר ליהודי לאמץ ילד נוצרי באותם הימים?

לא רק תחת השולחן

ראיתי 17 סרטים. לא את כולם ראיתי בשלמות, וחלק מהם אינם ראויים להיזכר לזמן ארוך. לזכות ההונגרים ייאמר, שהם לא עשו סלקציה ולא ניסו להראות רק את התוצרת המפוארת. הם פשוט הראו כל מה שנעשה השנה בהונגריה: קומדיה חביבה על ניגודים בין הדורות, המחריפים כשכני כמה דורות חייבים ללון באותה הדירה; סרט על לבטיי החינוך שיש לאם צעירה, המגדלת לבדה את בתה ואינה רוצה לוותר עליה לטובת בעלה שהתגרש ממנה, אף שאמצעיו רבים יותר; סרט אחר על ה"רוזנת האדומה", האצילה שעמדה מאחורי בעלה, מיכאלי קארולי, ושיחרר ניסו לעשות מהפכה חברתית בסוף תקופת האימפריה האוסטר-הונגרית.

האוסטר-הונגרי, המואשם בבגידה, על רקע הומור סקסואלי. כדי לטשטש עיקבות ניהל רומן עם בת אצילים. אך כשנעצר, התאבד (למעלה, משמאל).

הוא הקולונל אלפרד רדל (השחקן האוסטרי קלאוס-מריה ברנדאואר). איש המטה הכללי